

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

โรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์)
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

การทุจริต เป็นปัญหาใหญ่ที่ยังคงขยายวงกว้าง และส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน ในหลาย ๆ ด้าน ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมและประเทศชาติ จากสถานการณ์การทุจริตที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในสังคมไทย จึงได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใสเทียบเท่าสากล มุ่งสู่การเป็นประเทศที่มีมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรม เป็นสังคมใหม่ที่ประชาชนไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตทุกรูปแบบ โดยได้รับความร่วมมือจากฝ่ายการเมือง หน่วยงานของรัฐ ตลอดจนประชาชน ในการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติและประชาชน เพื่อให้ประเทศไทยมีศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิ ในด้านความโปร่งใสทัดเทียมนานาอารยประเทศ

แผนปฏิบัติการโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ ส่วนที่ 1 บทนำ นำเสนอ การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) ส่วนที่ 2 นำเสนอ รายละเอียดกรอบการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต

ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือในการจัดทำวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในโรงเรียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จนสำเร็จเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการปลูกฝังวิถีคิด ปลูกจิตสำนึกให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาประเทศอย่างเปี่ยมรูปธรรม

โรงเรียนบ้านแม่จัน (เชียงใหม่ประชานุสาสน์)

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการ บ่งชี้ความเสี่ยงของการทุจริตที่มีอยู่ในองค์กรโดยการประเมินโอกาสของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนบุคคล หรือหน่วยงานที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริต เพื่อพิจารณาว่าการควบคุมและการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่

การทุจริตในระดับโรงเรียน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของ การทุจริตในระดับโรงเรียน ได้แก่ การกระจายอำนาจลงสู่หัวหน้างาน แม้ว่าโดยหลักการแล้วการกระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์ สำคัญเพื่อให้บริการต่าง ๆ ของหน่วยงานสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการมากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ในทางปฏิบัติทำให้แนวโน้มของการทุจริตในหน่วยงานเพิ่มมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกัน

ลักษณะการทุจริตในส่วน of โรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) จำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

- ๑) การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยของโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์)
- ๒) สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล
- ๓) สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย
- ๔) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรม
- ๕) สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ
- ๖) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบ จากภาคส่วนต่างๆ
- ๗) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตของโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์)สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

๑) **โอกาส** แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแต่พบว่า ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้ กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

๒) **สิ่งจูงใจ** เป็นที่ยอมรับว่าสถานะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมทุนนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรม การทุจริตมากยิ่งขึ้น

๓) **การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส** การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาของประชาชน ขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้

๔) การผูกขาด ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ - จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้นจึงมีความเกี่ยวของเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่ เจ้าหน้าที่เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการของภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ

๕) การได้รับคาคตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมการทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม "รายได้พิเศษ" ให้กับตนเองและครอบครัว

๖) การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน แต่ในปัจจุบัน พบว่า คนมีความละเอียดรอบคอบและเกรงกลัวบาป น้อยลง และมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๗) มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิด เห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนชื่อเป็นคนเชื่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ยอมจะทำการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละเอียดรอบคอบและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

๒. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยถือเป็นปัญหาเรื้อรังที่นับวันยิ่งจะทวีความรุนแรง และสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นและส่งผลกระทบต่อวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของชาติ เป็นปัญหา ลำดับต้น ๆ ที่ขัดขวางการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เนื่องจากเกิดขึ้นทุกภาคส่วน ในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นภาคการเมือง ภาคราชการ โดยเฉพาะโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่)มักถูกมองจาก ภายนอก สังคมว่าเป็นองค์กรที่เอื้อต่อการทุจริตคอร์รัปชันและมักจะปรากฏข่าวการทุจริตตามสื่อและรายงานของทางราชการ อยู่เสมอ ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อกระแสการกระจายอำนาจและความศรัทธาต่อระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยิ่ง ส่งผลให้ภาพลักษณ์ของประเทศไทยเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน มีผลในเชิงลบ สอดคล้องกับการจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index – CPI) ซึ่งเป็น เครื่องมือที่ใช้ประเมินการทุจริตคอร์รัปชันทั่วโลกที่จัดโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International – TI) พบว่า ผลคะแนนของประเทศไทยระหว่างปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ อยู่ที่ ๓๕ - ๓๘ คะแนน จาก คะแนนเต็ม ๑๐๐ โดยในปี ๒๕๕๘ อยู่อันดับที่ ๗๖ จาก ๑๖๘ ประเทศทั่วโลก และเป็นอันดับที่ ๓ ในประเทศอาเซียนรองจากประเทศสิงคโปร์และประเทศมาเลเซีย และล่าสุดพบว่าผลคะแนนของประเทศไทยปี ๒๕๕๙ ลดลง ๓ คะแนน จากปี ๒๕๕๘ ได้ลำดับที่ ๑๐๑ จาก ๑๖๘ ประเทศ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีปัญหาการคอร์รัปชันอยู่ในระดับสูง

แม้ว่าคณะกรรมการป้องกันปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาแล้ว ๓ ฉบับ แต่ปัญหาการทุจริตในประเทศไทยไม่ได้มีแนวโน้มที่จะลดน้อยถอยลง สาเหตุที่ทำให้การทุจริตเป็นปัญหาที่สำคัญของสังคมไทยประกอบด้วยปัจจัยทางด้านพื้นฐาน โครงสร้างสังคม ซึ่งเป็นสังคมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความสัมพันธ์แนวตั้ง (Vertical Relation) หรืออีกนัยหนึ่งคือ พื้นฐานของสังคมอุปถัมภ์ที่ทำให้สังคมไทยยึดติดกับการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะในหมู่ญาติพี่น้องและ พวกพ้อง ยึดติดกับกระแสบริโภคนิยม วัตถุนิยม ติดความสบาย ยกย่องคนที่มีเงินและมีอำนาจ คนไทยบางส่วน มองว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติที่ยอมรับได้ ซึ่งนับได้ว่าเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกในสังคมไทยมาตั้งแต่อดีต หรือกล่าวได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมและวัฒนธรรมไทยไปแล้ว ผนวกกับปัจจัยทางด้านการทำงานที่ไม่ได้บูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนไว้ด้วยกัน จึง

ส่งผลให้การทำงานของกลไกหรือความพยายามที่ได้กล่าวมาข้างต้นไม่สามารถทำได้อย่างเต็มศักยภาพ ขาดความเข้มแข็ง

ปัจจุบันยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ใช้อยู่เป็นฉบับที่ ๓ เริ่มจากปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมุ่งสู่การเป็นประเทศที่มีมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรม เป็นสังคมมิติใหม่ ที่ประชาชนไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตทุกรูปแบบ โดยได้รับความร่วมมือจากฝ่ายการเมือง หน่วยงานของรัฐ ตลอดจนประชาชน ในการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติและประชาชนเพื่อให้ประเทศไทยมีศักดิ์ศรีและ เกียรติภูมิในด้านความโปร่งใสทัดเทียมนานาอารยประเทศ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต" มีเป้าหมายหลักเพื่อให้ประเทศไทยได้รับการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งการที่ระดับคะแนนจะ สูงขึ้นได้นั้น การบริหารงานภาครัฐต้องมีระดับธรรมาภิบาลที่สูงขึ้น เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนต้องมี พฤติกรรมแตกต่างจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ในทางทุจริตประพดติมิชอบ โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานหลักออกเป็น ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ปฏิรูประบบกลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยกกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI)

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการขับเคลื่อนด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตบังเกิดผลเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะ ที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์)จึงได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส สร้างค่านิยม วัฒนธรรมสุจริตให้เกิดในสังคมอย่างยั่งยืนจึงได้ดำเนินการจัดทำ แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต เพื่อกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ผ่าน โครงการ/กิจกรรม/มาตรการต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน อันจะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างแท้จริง

๓. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผน

๑) เพื่อยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของผู้บริหารโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์)

๒) เพื่อยกระดับจิตสำนึกรับผิดชอบในผลประโยชน์ของสาธารณะของข้าราชการ ครู บุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) รวมถึงนักเรียน

๓) เพื่อให้การบริหารราชการของโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) เป็นไปตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

๔) เพื่อส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วม (people's participation) และตรวจสอบ (People's audit) ของภาคประชาชนในการบริหารกิจการของโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์)

๕) เพื่อพัฒนาระบบ กลไก มาตรการ รวมถึงเครือข่ายในการตรวจสอบการปฏิบัติราชการ ของโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์)

๔. เป้าหมาย

๑) ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) รวมถึง

นักเรียนมีจิตสำนึกและความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้บังเกิดประโยชน์สุขแก่ ส่วนร่วม ปราศจากการก่อให้เกิดข้อสงสัยในการประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานการจรรยาบรรณ การขัดกันแห่งผลประโยชน์และแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

๒) เครื่องมือ/มาตรการการปฏิบัติงานที่สามารถป้องกันปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติ มิชอบของข้าราชการ

๓) โครงการ/กิจกรรม/มาตรการที่สนับสนุนให้สาธารณชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและตรวจสอบการปฏิบัติหรือบริหารราชการของโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์)

๔) กลไก มาตรการ รวมถึงเครือข่ายในการตรวจสอบการปฏิบัติราชการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีเข้มแข็งในการตรวจสอบ ควบคุมและถ่วงดุลการใช้อำนาจอย่างเหมาะสม

๕) โรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) มีแผนงานที่มีประสิทธิภาพ ลดโอกาสในการกระทำการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ จนเป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วน

๕. ประโยชน์ของการจัดทำแผน

๑) ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์)รวมถึงนักเรียน มีจิตสำนึกรักสถานศึกษาของตนเอง อันจะนำมาซึ่งการสร้างค่านิยม และอุดมการณ์ในการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) จากการปลูกฝังหลักคุณธรรม จริยธรรม หลักธรรมาภิบาล รวมถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานและชีวิตประจำวัน

๒) โรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) สามารถบริหารราชการเป็นไปตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) มีความโปร่งใส เป็นธรรมและตรวจสอบได้

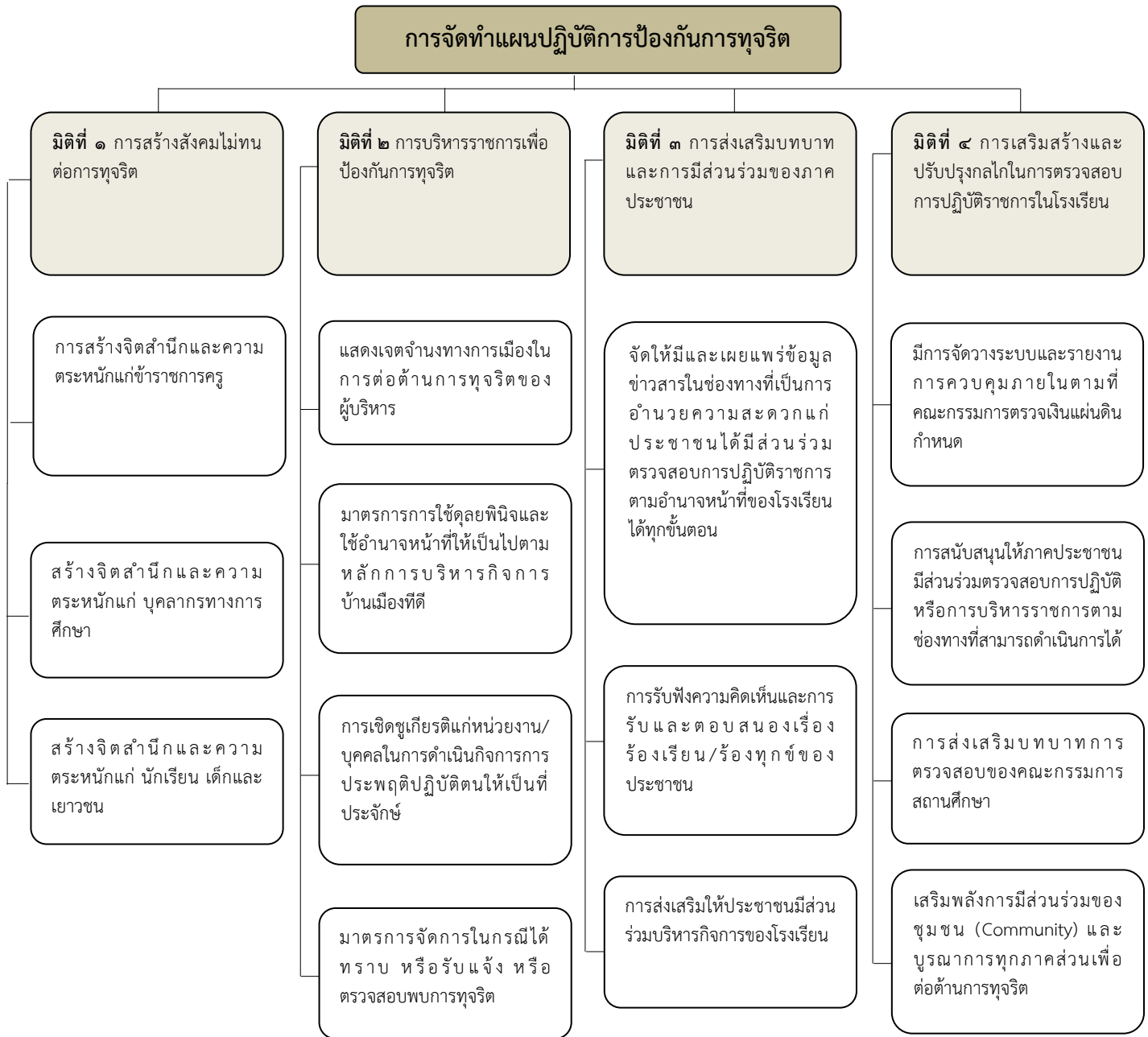
๓) คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียนมีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจรวมถึงร่วมตรวจสอบในฐานะพลเมืองที่มีจิตสำนึกรักสถานศึกษา อันจะนำมาซึ่งการสร้างเครือข่ายภาครัฐที่มีความเข้มแข็งในการเฝ้าระวังการทุจริต

๔) สามารถพัฒนาระบบ กลไก มาตรการ รวมถึงเครือข่ายในการตรวจสอบการปฏิบัติราชการของโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรที่มีความเข้มแข็งในการเฝ้าระวังการทุจริต

๕) โรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) มีแนวทางการบริหารราชการที่มีประสิทธิภาพ ลดโอกาสในการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ จนเป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วนให้เป็นโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) ต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริต อันจะส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจและให้ความร่วมมือกันเป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังการทุจริตที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ ๒

รายละเอียดกรอบการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต (ภาพรวม)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....โรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์).....

ที่.....วันที่..... ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓.....

เรื่อง.....รายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปี.....
.....งบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒.....

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์)

๑.เรื่องเดิม

ด้วยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ ให้หน่วยงานเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment:ITA) ซึ่งเป็นเกณฑ์การประเมินที่ต้องการให้หน่วยงานของรัฐยกระดับการดำเนินงาน โดยมีประเมินในด้านการต่อต้านการทุจริตในองค์กรเกี่ยวกับการดำเนินงาน เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงาน โดยมีการประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based) ให้มีการดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตรวจสอบได้ การแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย นอกจากนี้ ยังนำความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่ได้นี้มากำหนดเป็นคู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนขององค์การบริหารส่วนตำบลดงพระราม เพื่อเป็นแนวทางและยึดถือปฏิบัติได้

๒.ข้อเท็จจริง

โรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) ได้ดำเนินการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ผ่านกิจกรรมต่างๆดังนี้

๒.๑ การสร้างจิตสำนึกและปลูกฝังให้บุคลากรมีคุณธรรมจริยธรรมไม่กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้มีการประกาศแสดงเจตจำนงสุจริต เสริมสร้างคุณธรรม และความโปร่งใสในการบริหารงาน โดยผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) ได้ประกาศเจตจำนงว่าจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการและความโปร่งใส ปราศจากการทุจริต เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและความโปร่งใส ในการบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) และให้คำมั่นที่จะนำพาคณะผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน ทุกคน ให้ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ควบคู่กับการบริหารจัดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ

๒.๒ กฎระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง การเงินและบัญชี โดยที่ในปัจจุบันกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามนโยบาย ทำให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานได้ จึงได้จัดส่งเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง การเงินและบัญชี เข้ารับการอบรมเพื่อลดข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน และลดโอกาสที่มีความเสี่ยงในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนได้

๒.๓ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment:ITA) เพื่อให้บุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงพระราม ได้เข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินและการยกระดับการทำงาน รวมทั้งเตรียมเอกสารหลักฐานประกอบการประเมินให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ จึงได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมซักซ้อมทำความเข้าใจเรื่องดังกล่าว

๒.๔ การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๒.๔.๑ การให้ความรู้ในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

-การจัดทำคู่มือ ได้ทำ คู่มือการพัฒนาส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม การบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรและให้หลีกเลี่ยงการกระทำที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน โยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวคิด/ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน และสาระเกี่ยวกับประเภทหรือรูปแบบที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน และกรณีตัวอย่างการทุจริตในรูปแบบต่างๆ

-การจัดการความรู้ (Knowledge management) โดยการนำคู่มือดังกล่าวถ่ายทอดผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในประชุมประจำเดือน และเผยแพร่ในเว็บไซต์ของโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์)

๒.๔.๒ การดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดประโยชน์ทับซ้อน จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงสามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น ๔ ระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดประโยชน์ทับซ้อนของโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ ได้ดังนี้

การวิเคราะห์ความเสี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน

ประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อน	มีการทับซ้อนอย่างไร	โอกาสเกิดการทุจริต (๑/๔)	ระดับของผลกระทบ (๑-๔)	มาตรการป้องกันความเสี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน
การจัดซื้อจัดจ้าง	หัวหน้า/จนท.พัสดุเลือกซื้อร้านที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติหรือร้านที่ตนเองคุยได้ง่าย	๔	๔	-ปรับเปลี่ยนร้านค้าในการจัดซื้อวัสดุ -เข้มงวดในการตรวจรับพัสดุหรือการจ้าง
การจัดโครงการ/กิจกรรม	มีการเลือกพื้นที่ในการจัดโครงการ/กิจกรรมเจ้าหน้าที่คุ้นเคยเป็นการส่วนตัว	๔	๔	-พิจารณาพื้นที่ที่ประสบปัญหาและมีความจำเป็นลำดับแรก

ประเด็น ผลประโยชน์ทับ ซ้อน	มีการทับซ้อนอย่างไร	โอกาสเกิด การทุจริต (๑/๔)	ระดับของ ผลกระทบ (๑-๕)	มาตรการป้องกันความ เสี่ยงผลประโยชน์ทับ ซ้อน
การบริหารงาน บุคคล	มีการรับบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือ บุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้า ทำงาน	๔	๔	-มีการประกาศรับสมัคร และดำเนินการคัดเลือก อย่างโปร่งใสและ ตรวจสอบได้
การนำทรัพย์สิน ของราชการมาใช้ ในเรื่องส่วนตัว	เช่นการใช้อุปกรณ์สำนักงานต่างๆ รถ ไฟฟ้า ฯลฯ	๔	๔	-มีการทำทะเบียน ควบคุมการใช้งานและ การเบิกจ่ายอย่าง เคร่งครัด
ประเด็น ผลประโยชน์ทับ ซ้อน	มีการทับซ้อนอย่างไร	โอกาสเกิด การทุจริต (๑/๔)	ระดับของ ผลกระทบ (๑-๕)	มาตรการป้องกันความ เสี่ยงผลประโยชน์ทับ ซ้อน
การปฏิบัติหน้าที่ โดยมิชอบของ ข้าราชการครู บุ คลากรทาง การศึกษา	เจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้นำเงินที่ลูกหนี้ กองทุนต่างๆฝากมาชำระให้กับ การเงิน แต่กลับนำเงินไปใช้ส่วนตัว	๔	๔	-ประชาสัมพันธ์ให้ลูกหนี้ กองทุนต่างๆ มาชำระ เงินด้วยตนเองและรับ ใบเสร็จทุกครั้ง
การลงชื่อ เข้า- ออก เวลาปฏิบัติ หน้าที่	การลงเวลาไม่ตรงตามความเป็นจริง	๔	๔	-มีสมุดขออนุญาตไป พื้นที่อื่น
ปฏิบัติราชการ -การใช้รถ -การใช้คน	การใช้จัดสรรทรัพยากรนำไปใช้มาก เกินความจำเป็นในแต่ละภารกิจ เช่น น้ำมันมากเกินความเกินความจำเป็น	๔	๔	-มีการบันทึกการใช้ต่างๆ -มีการรายงานทุกครั้ง -สร้างจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม -ใช้งานตามความเป็น จริง

ประเด็น ผลประโยชน์ทับ ซ้อน	มีการทับซ้อนอย่างไร	โอกาสเกิด การทุจริต (๑/๔)	ระดับของ ผลกระทบ (๑-๔)	มาตรการป้องกันความ เสี่ยงผลประโยชน์ทับ ซ้อน
การจัดประชุม ด้ งาน สัมมนา ต่างๆ	ผู้รับผิดชอบโครงการมีสัมพันธ์ที่ ใกล้ชิดกับเจ้าของกิจการหรือผู้มีส่วน เกี่ยวข้องกับสถานที่	๒	๑	-สถานที่ มีความ เหมาะสมกับงบประมาณ -วิทยากรมีความรู้ความ เหมาะสมกับงานหรือ โครงการนั้นๆ
การออก ใบอนุญาตหรือ การรับบริการ	หัวหน้าหน่วยงาน เจ้าหน้าที่มีญาติ หรือคนรู้จักที่มายื่นขอใบรับรองหรือ การรับบริการนั้นๆ	๓	๓	-ผู้ปฏิบัติต้องทำตาม กฎระเบียบโดยมีความ เป็นกลาง

๒.๕ การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปี ๒๕๖๓

โรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการเป็นหน่วยของ
รัฐที่ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินการตามมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันหรือการทุจริตประพฤติดชอบใน
หน่วยงานราชการและดำเนินการสร้างจิตสำนึกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด รังเกียจ
การทุจริตทุกรูปแบบอย่างจริงจังโดยมีกระบวนการดำเนินการที่สำคัญเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะที่จะนำไป
ปรับปรุงแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปี ๒๕๖๓ ดังนี้

๒.๕.๑ ส่งเสริมให้มีการธรรมาภิบาลและสร้างความตระหนักคุณธรรม จริยธรรมและการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่
ประชานุสาสน์) ให้ทั่วถึงและครอบคลุมทั้งหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านกระบวนการฝึกอบรม การ
ประกาศแนวทางการปฏิบัติงาน การมอบนโยบายของผู้บริหารและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๒.๕.๒ การวางแนวทางและมาตรการการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อเป็นกลไกในการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนได้ รวมทั้งการจัดส่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการ
ศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างเข้ารับการศึกษา เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานถูกต้อง มีประสิทธิภาพ โปร่งใส
และสอดคล้องกับระเบียบ กฎเกณฑ์ใหม่ๆ

๒.๕.๓ การจัดทำคู่มือการพัฒนาส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม การ
บริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ประเด็นความเสี่ยงที่จะนำไปสู่การทุจริต

ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน กรณีศึกษาการทุจริตในรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริง มีการวิเคราะห์ปัจจัยการเกิดการทุจริต การเกิดผลกระทบต่อประชาชน

๒.๕.๔ การสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะผู้ให้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้เกิดความร่วมมือเป็นผู้เฝ้าระวัง การแจ้งเบาะแส และมีสื่อรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจในนโยบายผู้บริหาร ซึ่งเน้นการปล่อยทุจริตเพื่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็งในการช่วยกันป้องกันการทุจริต

๓. ข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาให้โรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) ดำเนินการตามแนวข้อ ๒.๔ ต่อไป

รายละเอียดตามตัวอย่างเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

(นายณราวิชญ์ คำแปง)
ตำแหน่ง ครู

ความเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน

- ทบ / ของรองคุณศลภคฉำหมภค 1A: ทำสำเนา ส่งทางจดหมายไปให้ พ.ศ. ๑๓๖๓

(นางสุรีพร มงคลติ)
รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์)

ความเห็นของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียน

- ทบ
- ๒๗

(นายสว่าง มโนใจ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์)

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดประโยชน์ทับซ้อน สามารถจำแนก ระดับความเสี่ยงออกเป็น ๔ ระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดประโยชน์ทับซ้อนของโรงเรียนบ้านแม่จัน(เชียงใหม่ประชานุสาสน์) ประจำปี งบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ดังนี้

ประเด็น ความเสี่ยง	รายละเอียด	โอกาสเกิด	ผลกระทบ	ค่าความ เสี่ยง	การป้องกันและควบคุม
การจัดซื้อจัด จ้าง	ผู้ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อ จัดจ้างเลือกซื้อร้านที่ ตนเองสนิทหรือเป็นญาติ หรือร้านที่ตนเองคุ้ยได้ ง่าย	๒	๔	๘	-ปรับเปลี่ยนร้านค้าใน การจัดซื้อวัสดุ -เข้มงวดในการตรวจรับ วัสดุหรือการจ้าง
การบริหาร บุคคล	การรับสมัครคัดเลือก บุคคลเป็นพนักงานจ้าง ไม่เป็นธรรม และโปร่งใส หรือมีบุคคลที่เป็นเครือ ญาติหรือบุคคลที่ตนเอง ได้รับผลประโยชน์เข้า ปฏิบัติงาน	๑	๓	๓	ดำเนินการ ประกาศ เผยแพร่การรับสมัคร และดำเนินการคัดเลือกอย่างเป็นธรรม โดย การแต่งตั้งคณะกรรมการ แต่ละด้าน อย่างโปร่งใส และตรวจสอบได้
การนำ ทรัพย์สิน ส่วนราชการ ไปใช้ ประโยชน์	การนำทรัพย์สินของทาง ราชการไปใช้โดยไม่ได้ขอ อนุญาต เช่น อุปกรณ์ สำนักงาน รถ อื่นๆ	๑	๔	๔	ดำเนินการ จัดทำ ทะเบียนควบคุมการใช้ งานและการเบิกจ่าย อย่างเป็นเคร่งครัดโดย ต้องได้รับการพิจารณา อนุญาต ก่อน นำ ทรัพย์สินราชการไปใช้ ภายนอก
การออก ใบอนุญาต หรือการรับ บริการ	เจ้าหน้าที่มีญาติหรือคน รู้จักที่ยื่นขอใบรับรอง หรือการรับบริการอื่นๆ	๒	๔	๘	ควบคุม กำกับ และ ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงาน ดำเนินการตาม กฎระเบียบ อย่าง เคร่งครัดและให้มีความ เป็นกลาง

ระดับความเสี่ยง (Risk Level) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง กำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง และน้อย ดังตารางแสดงระดับความเสี่ยงต่อไปนี้

ผลกระทบจากความเสียหาย	5	5	10	15	20	25
	4	4	8	12	16	20
	3	3	6	9	12	15
	2	2	4	6	8	10
	1	1	2	3	4	5
		1	2	3	4	5
	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง					

1-2 มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงต่ำ

3-6 มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงปานกลาง

7-12 มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงสูง

13-25 มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงสูงมาก